

Παλμός του Κασιδιάρη

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1972 — ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1984

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΧΡΟΝΟΣ 1ος

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1) 144
ΜΑΤ'ΟΣ 1986

Εκδότης - Διευθυντής : ΒΑΓΓΕΛΗΣ Ι. ΜΑΝΟΣ
Λεωχάρους 11 - 105 60 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ. 32.48.305

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

Ένα μεγάλο δημοσιογραφικό κενό έρχεται να καλύψει η εφημερίδα μας «Ο Παλμός του Κασιδιάρη». Στοχεύει να προωθήσει τα θέματα — κάθε φύσεως — που απασχολούν μια λησμονημένη ακριτική περιοχή του νομού Ιωαννίνων, τα πάντα από δέκα χωριά που βρίσκονται στις πλαγιές του γραφικού αυτού βουνού ή είναι κοντά στο χώρο αυτό και έχουν κοινή φυσιογνωμία.

Γι αυτό και η φωνή της εφημερίδας θα είναι μαχητική, διεκδικητική και ανεξάρτητη. Δεν θα στερείται από κανένα τα δικαιώματά να εκφράσει τις απόψεις του μέσα στα πλαίσια της πολυφωνικής μας δημοκρατίας. Αρκεί οι απόψεις αυτές να κινούνται στα όρια της ανθρώπινης ευπρέπειας και της ελευθερίας του τύπου.

Με σεβασμό στο έργο τους και πνεύμα ειλικρινούς συνεργασίας θα αντιμετωπίσουμε τα άλλα έντυπα της περιοχής. Στόχος μας να ενδώσουμε τη φωνή μας μαζί τους και να την κάνουμε πιο δυνατή.

«Ο Παλμός του Κασιδιάρη» φιλοδοξεί να προβάλλει στις αρμόδιες αρχές τα προβλήματα των παραπάνω χωριών και να στρέψει το ενδιαφέρον της Πολιτείας και των μαζικών φορέων σ' αυτά.

Θα προσπαθήσει να διασώσει και αξιοποιήσει την πολιτιστική παράδοση του τόπου μας, τον ανεκτίμητο αυτό θησαυρό των λαϊκών ηθών και εθίμων, που κινδυνεύει από το πνεύμα του καταναλωτισμού.

Επίσης θα προωθήσει τις παντοειδείς δραστηριότητες των Αδελφοτήτων, που αποτελούν μια μεγάλη δύναμη στο λεκανοπέδιο της Αττικής, και θα συμβάλλει γενικότερα στη σύμφιση των σχέσεων μεταξύ των αποδήμων.

Για όλους αυτούς τους λόγους ζητάμε συνεργάτες από τις Αδελφότητες και τις Κοινότητες. Έδη ορισμένες από αυτές ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό στο κάλεσμά μας. Η ολόθερμη συμπαράστασή τους μας δίνει τη δύναμη να προχωρήσουμε μαζί με αντικειμενικό στόχο την προσφορά της υπηρεσίας μας στον τόπο.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος θα πραγματοποιηθεί εκδρομή στο χωριό για τον εορτασμό του πανηγυριού των Δώδεκα Αποστόλων.

Όσοι ενδιαφέρονται για την συμμετοχή τους ας επικοινωνήσουν με το Δ. Σ. της Αδελφότητας Βασιλοπουλιωτών μέχρι στις 24—6—1986.

Το Δ. Σ.

Τα νέα από το Φωτεινό

Οργανισμός από έργα παρατηρείται στο όμορφο Φωτεινό, που θα θελιώσουν τη ζωή των κατοίκων. Έδω αποπερατώθηκε το κοιμητήριο, αρμολογήθηκε ο τοίχος γύρω από τη δάφνη και φτιάχτηκε καινούρια εξέδρα Ανάστασης με τη χρησιμοποίηση της παλιάς πλάκας. Αυτή τη στιγμή στρώνεται δρόμος 100 μέτρων με τσιμέντο από το σπίτι του Βαγγέλη Μηλιώνη μέχρι και το σπίτι του Οικονόμου. Στα έργα αυτά πρωτοστατεί το Κοινωνικό Συμβούλιο με επικεφαλής το δραστήριο Πρόεδρο κ. Χρήστο Κιελίνη.

Από την πλευρά της η Αδελφότητα Φωτεινού προγραμματίζει την εκδρομή της που θα γίνει τον Ιούνιο σε τοποθεσία κοντά στη Βαρυμπόμπη. Εντός των ημερών η Αδελφότητα πραγματοποιεί επίσκεψη Γενική Συνέλευση για να διαθέσει το ποσό των 230.000 δραχμών για έργα στο χωριό.

Το Δ. Σ. της Αδελφότητας εκπροσωπείται από τους : Πρόεδρος Ψήγγας Ιωάννης, Αντιπρόεδρος Πάνος Παύλος, Γεν. Γραμματέας Καρέλης Ευάγγελος, Ταμίας Μάνος Βασιλείος, Σύμβουλοι οι : Λέκκας Αλέξανδρος, Μούκας Γεώργιος και Σάμιος Ιωάννης.

Με την ευκαιρία της έκδοσης του «Παλμού του Κασιδιάρη» ο Πρόεδρος της Αδελφότητας Φωτεινού κ. Ιωάννης Ψήγγας χαιρετίζει την έκδοση του Παλμού και κάνει έκκληση σε όλους τους Φωτεινούς να συμπαρασταθούν στην εφημερίδα που στοχεύει στην προώθηση των θεμάτων της περιοχής.

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΣΤΟ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ

ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΚΑΪΔΗ

Όπως στα περισσότερα χωριά της περιοχής Κασιδιάρη, έτσι και στο Δεσποτικό Ιωαννίνων μια προσφιλής ασχολία των κατοίκων ήταν και εξακολουθεί να είναι το κυνήγι. Για τους πιο ειδικούς είναι ένα άθλημα με πολλές συγκινήσεις. Δίνει επίσης την ευκαιρία στον κυνηγό να σερπενδίσσει την καταπράσινη φύση, να μαγευτεί απ' τα γλυκόλαλα πουλιά, να απολαύσει τις ομορφιές του τοπίου. Κατάλαμψε από την πορεία θα ξεποστάνει σε κάποια πεγή, για να ξεδιψάσει από τα γάργαρα νερά της. Θα ανοίξει το σκαλίδό του, για να κολυμπήσει πρόχειρα, και θα συνεχίσει το δρόμο του για το χωριό. Δεν έχει σημασία το γεγονός αν θα γυρίσει χωρίς κανένα θήραμα. Η φύση ήδη τον έχει ανταμείψει διαφορετικά.

Πριν 25 περίπου χρόνια αφθονούσαν στο χωριό τα κάθε λογής θηράματα. Η εσωτερική μεταναστεύση δεν είχε ακόμη συντελεστεί. Τα ζώα, τετράποδα ή δίποδα, έβρισκαν τροφή στις διάφορες καλλιέργειες. Η φύση μπορούσε να επιτελέσει εύκολα τις διαδικασίες αναπαραγωγής τους. Αλλά και τα σημερινά μέσα εξολόθρευσης, όπως οι επαναληπτικές καρμπίνες, δεν ήταν τότε σε ευρεία χρήση. Τέλος κυνηγοί από άλλες περιοχές σπάνια έκαναν την εμφάνισή τους.

Έτσι εκείνη την περίοδο στο Δεσποτικό σε πολλές χιλιάδες ανέρχονταν οι φάσες. Βοσκούνταν πρώτα στα στάβια της Σουγδουρής και μετά τις 10 το πρωί ανέβαιναν κατά αμύλη στο βουνό για θαλαμινία. Την ώρα εκείνη γίνονταν πραγματική μάχη από τους κυνηγούς που καιροφύλαχτούσαν στα περάσματα. Και οι ατσαμίδες ακόμη θα γύριζαν στο χωριό με τα έπαθλά τους.

Στα λιβάδια, στον Αϊ Πάνη, στη Βαλίτσα, στις Γούδες και στις Σκουρτές φιλά στο βουνό υπήρχαν αρκετοί λαγοί. Φημιμένοι κυνηγοί από τους παλιούς μνημονεύονται ο Τριαντάφυλλος και ο Πολυχρόνης Λέντζος, ο Βασίλης και ο Νίκος Κκαϊδής, ο Λάκης Βενέτης, ο Αλέξης και ο Τάσος Καζήρας, ο Μανώλης Κουνάδης. Από τους νεότερους σπουδαίοι ήταν ο Χρίστος Γκέκας και ο Γιώργος Ξάνθης. Αναφέρεται ότι οι δύο τους το 1954 σκότωσαν συνολικά 330 λαγούς! Λέγε ότι δεν είναι κυνηγετικό... φέμα. Οπωσδήποτε όμως πολλά όφειλαν και στα εκπαιδευμένα λαγωνικά τους, τον Ταρζάν και τον Τζάκ.

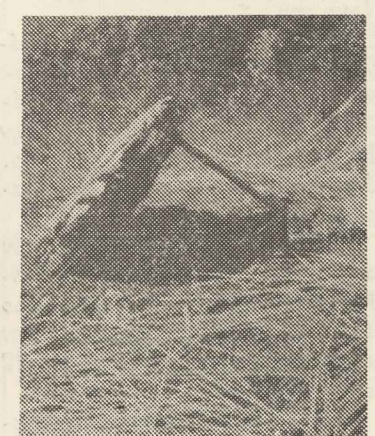
ΤΡΑΓΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Στις 8—5—1986 κι ενώ ευρισκόμετο σε νοσοκομείο της Δ. Γερμανίας για εξετάσεις αποπεράθηκε μαζί με 14 άτομα η Βασιλοπουλιώτισσα Βασιλεία Τσολούκη - Κορδατζάκη στην 22 κόρη του Νίκου Τσολούκη.

Το δυστύχημα έγινε όταν εξερχόταν κάποιος λήθαργος μιάς πτέρυγας του νοσοκομείου. Μαζί με την άτυχη Βασιλεία αποπεράθηκαν άλλα 14 άτομα.

Η σορός της μεταφέρθηκε στην Αθήνα όπου έγινε και η ταφή της.

Μπακάτσες υπήρχαν στον Κάμπο, το Λαυρό και τα Βαρνά. Το σκυλί έπρεπε να τις σηκώνει και ο κυνηγός να ρίξει «στο φτερό». Ικανοί κυνηγοί εδώ ο Γιώργος Τέλης και ο Απόστολος Γκογκορόσης.

Περδικόπλακα. Μία πρόχειρη αλλά σωτήρια λύση για τα προπολεμικά παιδιά. Τα πουλιά που έπιαναν ήταν μία λύση στην μόνιμη πείνα τους.

Στο βουνό φύλλιζαν οι πέρδικες. Στη Σουγδουρή και στον Αϊ Θανάση των Σιογκάλων έδρισαν αρκετή τροφή τα τρυγόνια.

Πολλά αγριογούρουνα υπήρχαν στο Γραντίστο, στο Νισιέτσι και στο μοναστήρι του Αϊ Λιά. Το κυνήγι τους έχει ιδιαίτερη τεχνική. Συνήθως τα ζώα αυτά προχωρούσαν σε σχηματικούς αγέλης. Πρώτα 2—3 κυνηγοί τα έλευσαν σε δύο βατες περιοχές και στη συνέχεια με το χτύπημα της καμπίνας ειδοποιούσαν και τους υπόλοιπους κυνηγούς. Έπειτα ο πιο έμπειρος τους τοποθετούσε στα καρτέρια, απ' όπου υπήρχε πιθανότητα να περάσει η αγέλη. Στη συνέχεια η «παράνα» που αποτελούνταν από 5—6 άτομα με φωτιές, χουριανά και ντουφεκιές τρώμαζε τα γουρούνια για να περάσουν από τα καρτέρια των δεινών κυνηγών. Δεν ήταν λίγες οι φορές που τα γουρούνια περνούσαν από καρτέρια άπειρων κυνηγών, που μόλις τα έβλεπαν σκαρφάλωναν από το φόβο τους στα δέντρα, χωρίς να ρίξουν κιμά ντουφεκιών. Από τους καλύτερους περιφύλακες κυνηγούς ήταν ο Γιώργος Μάνος ή Τρύπας. Για κάθε αγριογούρουνο που χτύπαγε κρεμούσε και ένα παρόχημο στη λουρίδα του.

Τσίχλες, κότσυφες και συνοφάγες αφθονούσαν. Όπως κι αυτές (Συνέχεια στην 4η σελίδα)

ΤΟ ΤΣΑΪ ΤΟΥ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ

Τώρα τον Ιούνιο πολλοί συμπατριώτες μας θα περιδιαβούν τις πλαγιές του Κασιδιάρη για μάζεμα του εύγευστου αφεψήματος που λέγεται τσάι.

Παρακαλούμε όλους όσους θα συμμετάσχουν σ' αυτές τις εξομήσεις να προσέχουν τα φυτά του τσαγιού. Ας κόψουν όσο θέλουν. Αλλά προσοχή! Το τσάι ξεριζώνεται εύκολα. Είναι κρίμα από επιπολαιότητα ή άγνοια να καταστρέψουμε ό,τι σπάνιο μας χάρισε η φύση. Ας έχουν μαζί τους μια χούφτη ή φαλλίδι. Προσοχή λοιπόν! Το τσάι είναι δική μας υπόθεση. Όχι άσφαλο μάζεμα. Το χρειάζομαστε κάθε χρόνο.

«ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ»

Γράφει ο ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΑΝΟΣ

Ο Παναγιώτης Ι. Μάνος ήταν τακτικός συνεργάτης στον «ΠΑΛΜΟ ΤΗΣ ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ» κρατώντας την παρούσα στήλη. Ο «ΠΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ» που είναι συνέχεια της εφημερίδας «ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ» βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να δέχεται και πάλι την συνεργασία του η οποία, κατά γενική ομολογία, είχε προσφέρει πολλές λαογραφικές και ιστορικές σελίδες για τα ήθη, τα έθιμα και την ζωή της περιφέρειας μας.

Αθήνα 8 Απρίλη 1986
Αγαπητέ Βαγγέλη,

Σ' ευχαριστώ πολύ για την πρόσκλησή σου για συνεργασία στην νέα περίοδο του ΠΑΛΜΟΥ.

Θέλω να πιστεύω ότι η παλιά συνεργασία μου με την εφημερίδα μας, κάτι πρέπει ν' απέδωσε κι' αν είναι έτσι, ελπίζω αυτό να συνεχιστεί και στην νέα περίοδο που αρχίζει με το πρώτο, το τωρινό μας φύλλο.

Η τελική απόφασή σου, να ξεκινάμε από τις τόσες προτροπές και παρακλήσεις που έλαδες, είναι πράγματι τολμηρή, γιατί τελικά όλη η ευθύνη ανήκει σε σένα. Καί είναι ακόμα τολμηρή γιατί εγώ γνωρίζω πάρα πολύ καλά τις δυσκολίες και τα μύρια προβλήματα που έχουν οι παραγωγικές — βιοτεχνικές — επιχειρήσεις σαν τη δική σου.

Όμως, Ευάγγελε, πρέπει να ξέρεις ότι επιτελείς ένα θαυμάσιο έργο, το οποίο κι' αν δεν εκτιμάται όσο θάπρεπε από μία μικρή μερίδα αναγνωστών σου, όμως είναι πάρα πολύ μεγάλο και πολύ χρήσιμο.

Και σε τελευταία ανάλυση αν υπήρξαν ή αν υπάρχουν κάποιες αμφισβητήσεις σε μερικά σημεία της προσπάθειάς σου αυτό δεν είναι κακό.

Βέβαιο είναι ότι σημεία αμφισβητήθηκαν και όχι το έργο ολόκληρο. Αυτό μετράει κι' αυτό έχει αξία.

Και να μη ξεχνάμε ότι οι δυσκολίες εμφανίζονται τις προσπάθειες.

Άλλωστε αυτό έχει άμεση σχέση και με το στοιχείο μας. Εγώ το Ηπειρωτικό στοιχείο γενικά και των χωριών μας ειδικότερα.

Τα χωριά του Κασιδιάρη που είχαν τη δυνατότητα τους και προσέφευγαν. Κυριακή το πρωί, σπάνια ο τραχανάς, φικιάκι το μεσημέρι και κάποια αρτοποιήματα το βράδυ.

Αυτές τις δυσκολίες και άλλες πολλές, το «στοιχείο» μας τις έκανε συνείδηση και έπρεπε με τα μούτρα στη δουλειά. Όπου και αν θρίσκοσαν όπου και εάν ευρίσκαται ακόμα, τις δυσκολίες της γενέτειρας γης δεν τις λησμονεί. Γιαυτό και κοινή συνείδηση όλων είναι ότι η προκοπή των ανθρώπων μας είναι σχεδόν εξασφαλισμένη.

Αγαπάμε αυτόν τον τόπο Ευάγγελε, την Ήπειρο και τα χωριά μας.

Αγαπάμε τους ανθρώπους του. Αγαπάμε τα ήθη του και τα έθιμά του. Ποιάμε πολύ για την κατάσταση του και καταγράφουμε τους ατίους αυτής της φοβερής καταστροφής.

Γιατί εσάς ο τόπος ερχόμινε. Και μες κλάιμε για την ερημιά του. Λίγοι άνθρωποι απέμειναν, με λειψό τον κύκλο της ζωής!

Και μες, ξεσητμένοι και γόποιοι αγωνιζόμαστε να κρατήσουμε κάτι έθιμο και λίγο ζωντανό.

Όλα όμως μοιάζουν πεθαμένα ή ετοιμοθάνατα. Πήγαινε και στάσου στην Παναγιάς τ' αγούρια! Πήγαινε και στάσου κάπου στον Κούτσικο Μαχαλά! Πήγαινε και στάσου τώρα το Μάη στον Κατρέλη!

Πήγαινε και στάσου τώρα το Μάη στη Φτέρη του Μήτσου! Δεν μπορείς να πας στον Αϊ Μηνά! Δεν μπορείς να πας στο Σιαλόπ! Δεν μπορείς να πας στο Πενακαριό, στον Κάμπο, στα Κλειδώματα, στα Σπράγκια, στα Βαρνά!

Πήγαινε και στάσου στην Αντώνος Νούση το σανάκι γίδα καλοκαιρινό!

Πήγαινε και στάσου στην Αγγελία τα ερεπία κάτω από τη μουριά του Τάσου Αγγέλη στα πλακόστρωτα!

Πήγαινε και στάσου στα Τσαμπράκια!

Πήγαινε και στάσου στα ερεπία των Θεμελιών στο Μαχαλά!

Πήγαινε! Πήγαινε, στάσου κ' αρουγκράσου! Δέξ, άκουγε το παρελθόν και φροντάς το μέλλον!

Στάσου, κείνα κ' αρουγκράσου.

Δεν θ' ακούσεις τον ευλογημένο ήχο του τσασιού. Δεν θ' ακούσεις χλιμίντρισμα μεγάλου ζώου. Δεν θ' ακούσεις μοναχικό βοδινών, ούτε βελώδες και τη χαρούμενη φωνή του βουκολάτη. Μή (Συνέχεια στη 2η σελίδα)

ΣΥΣΚΕΨΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΝΘ ΚΑΛΑΜΑ

Στις 14 Απρίλη στη γραφεία της Πανεπιστημιακής πραγματοποίησης σύσκεψη μελών των Δ. Σ. από τις Αδελφότητες ΑΡΕΤΗΣ — ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ — ΓΕΡΟΜΕΝΙΜΗΣ — ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗ — ΚΟΥΚΑΤΩΝ — ΛΙΘΙΝΟΥ — ΜΑΖΑΡΑΚΙΟΥ — ΠΑΡΑΚΑΛΑΜΟΥ — ΡΙΑΧΟΒΟΥ — ΑΝΘ ΠΑΒΕΝΤΑ, με σκοπό την αντιμετώπιση των γενικών προβλημάτων που απασχολούν την περιοχή Άνω Καλαμά.

Μετά από συζήτηση και έντονο προβληματισμό αποδείχθηκε αναγκαία η σύσταση Ομοσπονδίας για την υλοποίηση των προβλημάτων. Έτσι συγχροτήθηκε Συντονιστική Επιτροπή αποτελούμενη από μέλη Δ. Σ. των Αδελφότητων Βασιλοπουλίου — Γερομενίμης — Κουκιάτων — Λιθίνου — Παρακαλάμου και Ριζοβίου, που θα ασχοληθούν με τον συντονισμό πολιτιστικών εκδηλώσεων, το καλοκαίρι στα χωριά της περιοχής και την προετοιμασία πλαισίου λειτουργίας της Ομοσπονδίας, μέχρι την επόμενη σύσκεψη.

Το Δ. Σ.

της Αδελφότητας Βασιλοπουλιωτών

ΤΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

(Συνέχεια από την 1η σελ.)
κάνει το λάθος και αφήσει τη φαντασία σου να προχωρήσει στα Βαρβά. Θα πληγωθείς βαριά.

Δεν υπάρχει τίποτα απ' ό,τι πρόλαβες να δεις, αν και γεννήθηκες αργά. Όλα, μάλιστα, είναι παρελθόν! Δεν ξέρω αν ακούγεται έστω η γαλιάντρα στις Κρανιές.

Δεν ξέρω αν αργολικνίζονται ζγκέρμποι και σταυρατοί ψηλά στον Κασιδιάρη.

Δεν ξέρω αν ρεμβάζει ακόμα κάποιος του κούκου άλογο.

Έχω να δω τέτοια πουλιά κάπου σαράντα χρόνια.

Τον πονάει αυτόν τον τόπο Ευάγγελε. Κ' εγώ κ' εσύ κ' οι χωριανοί και οι πατριώτες μας. Τον πονάμε, τον αγαπάμε και θλιβόμαστε. Γιαυτό θα κάνουμε ότι

κατάλαβα εγώ τόγους. Είναι το άλλο μάτι που βλέπω τα πράγματα. Ξαναδιαβάξω τώρα παλιά μου σημειώματα και αντί να τα κάνω πέρα σαν γνώριμα και άγνωστα, απεναντίας μου φέρουν ένα σωρό πράγματα στο νου μου, που εν τέλει με θασανίζουν.

Διάβαξα ένα σημείωμα, που είχα γράψει για μια τυχαία συνάντηση του Νικόλα Ζέκη, του Νικόλα Χ. Μάνου και του γράφοντος στο μπακάλικο του πρώτου πριν λίγα χρόνια. Δεν ξέρω αν θυμάται κανένας τί έγραφα. Όσοι τυχεροί και προνοητικοί κράταγαν και έχουν τον «ΠΑΛΜΟ» άς τον ανοιξάν και θα διαβάσουν.

Διάβαξα λοιπόν και ο νους μου καλπάζει στο παρελθόν.

Πόμα στο μεσοχώρι, παρέα με

Ο αείμνηστος Νίκος Χ. Μάνος στην ώρα της δουλειάς. Το αρτεργατικό για ένα διάστημα ήταν η πατροπαράδοτη εργασία. Σήμερα οι νέοι δεν ακολουθούν αυτά τα βήματα.
(Φωτογραφ. οικογενειακού αρχείου)

μπορούμε να τον δοθήσουμε. Θα κάνουμε ότι μπορούμε να τον κρατήσουμε. Και πιστεύω ειλικρινά ότι η προσπάθειά σου είναι μια πρώτη πράξη αυτών των προσέσεων.

Αγαπητέ Ευάγγελε,

Θα ήθελα πολύ τούτο το πρώτο μου σημείωμα στην νέα έκδοση του «ΠΑΛΜΟΥ» νάταν μια γενική θεώρηση της πρώτης περιόδου. Δεν το μπορώ όμως. Δεν αντέχουν τα κόστη μου για μια τέτοια εργασία. Όχι, πως δεν προσπάθησα. Προσπάθησα, και μάλιστα πολλές φορές. Ξενοχτήσα, έγραφα, ξαναέγραφα, διάβασα και ξαναδιάβασα. Δεν γίνεται τίποτα. Δεν θγαίνει εκείνο που θέλω. Αυτό που ταιριάζει δηλαδή για τον «ΠΑΛΜΟ». Δεν ξέρω αν κάποτε θγει κάτι κατ'αλληλο, τώρα όμως δεν λέει να κάνει πέρα.

Πώς να σχολιάσω εγώ εκείνο

τη θειά μου τη Γιαννούλαινα, αμέσως μετά της Αγίας Παρυσκευής, κουνεινιάζουμε στον Ίσκιο. Κάτω στην Τζαναριά της «Τσινέλος» θγαίνει ο Νικόλας Χ. Μάνος που έρχονταν από τα Βαρβά. Σε λίγο μας πλησίασε.

Κρατούσε ένα ιδιόρρυθμο «τσουμ πλέκι» που πρέπει να θυμούνται όσοι έκαναν παιδιά, έφηβοι, οι νεαροί στην Αισόπετρα.

Ένα χειρομάντηλο, γεμάτο σύκα δίκαιρα και δεμένο από τις τέσσερις μύτες του. Το ότι είχε μέσα σύκα ούτε που φαινόταν. Εγώ όμως μόλις το είδα αμέσως πέταξα τη σφήνα μου ότι ο Νίκος είχε βρει σύκα. Το είπα από συνήθεια και επειδή στα χρόνια μας συνηθίζονταν. Πράγματι εκεί μέσα ο Νίκος είχε τρία ή τέσσερα σύκα δίκαιρα από της Μανίτσας του της Τσινέλος, από τη μεγάλη συκιά που είχε κάπου κοντά στο

Ο αείμνηστος Βαγγέλης Λαυρέντζος αριστερά σε μία τελευταία οικογενειακή χαρά, στην βάφτιση του ανηψιού του Δημήτρη, γιού του Φώτη. Δίπλα του η αδελφή του Πανωραία Τζαρέλλα, ο Φώτης και Αυγερινός Λαυρέντζος.
(Φωτογραφ. οικογενειακού αρχείου)

το καταπληκτικό προσκήνιο στο Αργυροχώρι;

Πώς να σχολιάσω εγώ τόσες και τόσες συνεργασίες και πώς να ξεναφέρω στη μνήμη μου τόσα περιστατικά που πέρασαν από τις σελίδες της εφημερίδας μας;

Δεν νομίζω πως μπορώ και ν' αντέξω μια τόσο συγκίνηση. Ό, που και ν' ανοίξεις τον «ΠΑΛΜΟ» θα βρεθεί η μαχαίρα που θα σου κόψει τα ύψατα. Εκτός πόν άλλων, Ευάγγελε, είναι και κάτι που μόλις τώρα τελειωτά, το κατάλαβα. Και όταν λέω το

Κορύθι στα Βαρβά. Μας πρόσφερε τα μυσά. Κρατήσαμε μόνο ένα. Ο Νίκος καταπληκτικός μας είπε ότι δεν υπήρχε τίποτα σχεδόν και πως έκανε πολύ άσχημα που πήγε. Βουρκομένος έφυγε για το σπίτι του.

Τον περασμένο Ιούλη μετά της Αγίας Παρυσκευής, πάλι στις Γιαννούλαινες, η γυναίκα του Νίκου, η αγαπητότατη Αλέξω μόλις είχε έρθει από την Αθήνα να κάνει με την οικογένειά της το ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ του αέχχαστου συζύγου της Νικόλα Χ. Μάνου.

Από τη δραστηριότητα της Αδελφότητας Δεσποτικού

Στις 6 του περασμένου Απριλίου και στην αίθουσα διαλέξεων της Πανεπιστημιακής (Κλεισθένους 15) έγινε η Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας Δεσποτικού. Η προσέλευση των μελών ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Η αίθουσα γέμισε ασφυκτικά και το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζεται και την ευρωστία του Συλλόγου. Μετά τον απολογισμό και τις ομιλίες έγιναν οι αρχαιρεσίες. Οι νεοεκλεγέντες συνήλθαν σε σώμα ως εξής :

Πρόεδρος : Ν. Κακαϊδής, Αντιπρόεδρος : Γρ. Τόλης, Γεν. Γραμματέας : Χρ. Καζήρας, Ταμίας : Τσιώλια - Κακαϊδή Χρ. Μέλη : Ε. Δρόλιας, Α. Τσιμπούρης, Α. Διαμάντης, Ε. Τόλης, Α. Τσεκούρας. Η Εφημερίδα μας εύχεται στο νέο Δ. Σ. κάθε επιτυχία στο έργο του.

Για την Πανεπιστημιακή εκδήλωση οι : Χ. Καζήρας, Ν. Κακαϊδής, Κουνάδης Ι., Δ. Ευαγγέλου, Τσιμπούρης Απ. και για την Εξελεγκτική Επιτροπή οι : Χρ. Διαμάντης, Ι. Κουνάδης και Μαρβίνος Δρακόπουλος.

Η Γεν. Συνέλευση τίμησε τον απερχόμενο Πρόεδρο κ. Γ. Εάγθ με τον τίτλο του Επίτιμου Προέδρου της Αδελφότητας για την προσφορά του στο σύλλογο επί 22 συνεχή χρόνια.

Αξίζει να αναφέρουμε την προσφορά δύο μελών : του Θ. Βούτσικα (70.000 δρχ. για ενίσχυση του ταμείου της Αδελφότητας) και του Γρ. Τόλη (15.000 δρχ. για αγορά μεγάρων στο χωριό). Το Δ. Σ. τους ευχαριστεί δημοσίως.

Επίσης η Αδελφότητα χρηματοδότησε με 700.000 δρχ. την ανέγερση διορφου οικοδομήματος στο χωριό με ευρύχωρη σάλα, κοινοτικό κατάστημα, γραφεία και ξενώνα. Πιστεύεται ότι όλα τα μέλη αλλά και η Νομαρχία θα βοηθήσουν για την αποπεράτωση αυτού του μεγάλου έργου.

Το απόγευμα της Κυριακής του Πάσχα η Αδελφότητα σε συνεργασία με την Κοινότητα οργάνωσε στο χωριό γλέντι με το συγκρότημα του Βασίλη Τόλη. Συμμετείχαν και διασκεδάσαν με την ψυχή τους πολλοί ξενητεμένοι και κάτοικοι από τα γύρω χωριά.

Τέλος το Δ. Σ. προγραμματίζει την ετήσια εκδρομή της Αδελφότητας για τις 15 Ιουνίου 1986. Η εκδρομή αυτή θα γίνει στην ωραία τοποθεσία Φουρνά της περιοχής Τατούλι λίγα χιλιόμετρα πριν τον Άγιο Μερκούριο. Ήδη από οργανωτικής πλευράς το Δ. Σ. παίρνει όλα τα κατάλληλα μέτρα (όπως κλείσιμο ποδών, δημοτικής ορχήστρας κλπ.) για την επιτυχία της εκδήλωσης αυτής.

Δηλώνσεις συμμετοχής στα τηλέφωνα 5987253, 2616660, 9339685.

Η ΜΗΛΙΑ

(ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ)

Στα πανηγύρια του χωριού, τον ήλιο διαφενταίνει Κλέβει από κίνηση νερού μεσουραν' αγναντεύει Κρατάει τ' όνειρο αγχαλιά τους θύλους μπαϊράκια Γεμίζει ανθόνα τις αυλές, τις γειτονιές μεράκια Πολλά κλαρίνα και βιολιά μεθούν τον Κασιδιάρη κρασιά κερνούν τον Καλαμά, πετά το παλλημάρι Με σκέρσο φάνουν τα δονά, η λάμψη ξελοχάστρα, σμήνουν κορμιά σ' αντάμυντες, κλεφτές που σβύνουν τ' άστρα Κ' η Βάδω με τα χρόνια στα μαλλιά σ' ένα χαριότι κενά της μνήμης το συρτό ανεδατό μεράκι λιγά δεξιά, λιγά ξερό, τριγιάει από τα νειάτα, «Ήμουν λεθέντισσα ξωθιά κείχα Κωσταντινάτα ανεμοζάλη της νυχτιάς, της αστραπής λαχτάρα καιζώστικα θαμναστικό σ' ανέμου την ανάρα». Γειά σου Ηλιόκαλη Μηλιά της γης μου Μανουσάκι χρυσό της Άνοιξης φλουρί, κλήμα περυσσεράκι ροδακινιά το δειλινό, ξανθό μεσημεράκι, κι' αν μ' έφαγεν η ξενητιά κ' ήπια γουλιές φαρκιάκι. Σ' αυτή τη ρίζα του θουνού θα γίνω μιά φλογέρα, να κυματίζω στις γενιές ένας σκοτός με δέρα.

ANNA ΜΠΟΥΡΑΤΖΗ - ΘΩΔΑ

Έφυγα εγώ συγκινημένος και πήγα στις Λούλας την καρδιά όπου στον Ίσκιο της ήταν φίλοι και συγγενείς, όλοι χωριανοί.

Σε λίγο μπήκα στην κουδέντα τους. Ο Βαγγέλης Δ. Λαυρέντζος δεν μ' έδωσε καλά γιατί κάθονταν λίγο «ανόιστα» όπως είπε. Με ήξερε, αλλά δεν με γνώριζε καλά, είπε. Μόνο που μοιάζεις του αδερφού σου του Γεώργη κ' έτσι θα σε γνώριζε όπου και να σ' έβλεπα, είπε. Κουνεινιάζουμε κήμπος και είπαμε πολλά. Το μεσημέρι είχε πέσει καλά.

Ο Ίσκιος της καρδιάς της Λούλας θάρανε. Τα τζιτζικαία το λάληχαν αρμαδικά και το μεσοχώρι έβγαζε φλόγες. Και η συζήτηση με κόπο τσοίλαγε, όπου σε λίγο τελείωσε για τα καλά.

Αλληλοευχθήκαμε καλές ορέξεις και διαλυθήκαμε.

Ο Βαγγέλης Δ. Λαυρέντζος είναι αδύνατο να ξεναρωσιστεί στον Ίσκιο της καρδιάς της Λούλας έξω από το σπίτι που γεννήθηκε.

Ήταν η τελευταία του φορά πέρσι το καλοκαίρι. Το χωριό μας μου ξεσάει την καρδιά όταν το σκέπτομαι. Γιαυτό και σταματώ εδώ για τώρα. Στο άλλο φύλλο περιμένω.

Αδελφότητα
ΠΑΝ. Ι. ΜΑΝΟΣ

Σημ. Εκδόση. — Στο σημείο που αναφέρεται ο Παν. Ι. Μάνος στην απόφαση της επανένδοσης του ΠΑΛΜΟΥ θέλω να συμπληρώσω τα εξής : Πράγματι όσο κι αν η διάθεση ήταν και είναι μεγάλη για προσφορά στα κοινά και τους ανθρώπους δεν θα το αποτολμούσα εάν δεν υπήρχε η παλιά κάτω παρότρυνση. Ένα απόγευμα μ' επισκέφτηκαν στο μαγαζί μου η κ. Άννα Μπουρατζή - Θωδά, η κ. Βενετία Ψύχα, ο κ. Παναγιώτης Μπουρατζής και ο κ. Νικόλαος Κακαϊδής. Αφού αναφέθηκε πόσο μεγάλο κενό άνοιξε η διακοπή της εφημερίδας «ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΑΙΤΟΠΕΤΡΑΣ» στην μεταξύ μας επικοινωνία προτάθηκε η έκδοση μιας εφημερίδας που θ' αναφερόταν σε όλα τα χωριά του Κασιδιάρη. Η τιμή και η συγγραφή για μένα ήταν μεγάλη και δεν μπορούσα πλέον να μ' η συμβετόσχω και εγώ στην νέα αυτή προσπάθεια. Από τότε (Φεβρουάριος ναιζώ) μπήκαν οι θέσεις του ΠΑΛΜΟΥ ΤΟΥ ΚΑΣΙΔΙΑΡΗ που σήμερα είναι μία πραγματικότητα και η οποία αφήνεται πλέον στην κρίση των αναγνωστών μας.

ΑΡΕΣΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΚΑΪΔΗ «ΤΟ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ (ΙΛΙΟ - ΚΡΕΤΣΟΥΝΙΣΤΑ)»

ΝΙΚ. ΤΡ. ΚΑΚΑΪΔΗ
ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ

ΤΟ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ (ΙΛΙΟ - ΚΡΕΤΣΟΥΝΙΣΤΑ)

Ιστορία - Πρόσωπα - Πολιτισμός

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1985

Με ενθουσιασμό έγινε δεκτό από τους συμπατριώτες μας το βιβλίο του Νίκου Κακαϊδή «Το Δεσποτικό», Αθήνα 1985. Ο συγγραφέας του πραγματεύεται με παραστατικότητα την ιστορία του χωριού από τα πανάρχαια χρόνια, το Βυζάντιο, την τουρκοκρατία, μέχρι και την περίοδο του εμφύλιου. Σεχωριστός λόγος γίνεται

πολιτιστικό και λαογραφικό. Το σπουδαιότερο είναι η ιστορική καταγραφή της συμμετοχής των Δεσποτικών στους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες, στην Εθνική Αντίσταση και στον Εμφύλιο. Να κάτι που πρέπει να γίνει για κάθε χωριό και για κάθε γωνιά της Ηπείρου.

Ο συγγραφέας και μέλος της συντακτικής μας Επιτροπής Νίκος Κακαϊδής.

Για την παιδεία και τους ευεργέτες. Αξίολογα είναι επίσης τα κεφάλαια που αναφέρονται στη θρησκευτική ζωή, τις παραδόσεις και τα έθιμα του χωριού. Παραθέτουμε στη συνέχεια αποστάγματα από κριτικές και σχόλια για το βιβλίο εφημερίδων και πνευματικών ανθρώπων.

Μιχ. Σταθάπουλος, Πρόεδρος Πανεπιστημίου Αθηνών : «Θεράμ ευχαριστίες και συγχαρητήρια για το Δεσποτικό».

ΝΕΑ : «Πραγματεία για το ηρωικό Δεσποτικό Ιωνανίων και την περιοχή του, με το δούν — αετοφωλιά, τον Κασιδιάρη, την απρόσιτη Σιούτσιστα και άλλα μετρίκια. Ένα πολύτιμο εγχείρημα για τους φίλους της ευάνδρου Ηπείρου».

Όσοι επιθυμούν να προμηθευτούν το βιβλίο αυτό που παρουσιάζει ενδιαφέρον για την ιστορία και τον πολιτισμό και των γύρω χωριών της περιοχής Άνω Καλαμά, μπορούν να επικοινωνήσουν με την Αδελφότητα Δεσποτικού (Ζήνωνος 7-9, Αθήνα).

Πανεπιστημιακή : «Είναι ένα πόνημα αρχαιολογικό, ιστορικό, B.I.M.

